

KUSTANTAMO
HELMIVYÖ

Edgar Rice
Burroughs

AJAN UNOHTAMAT IHMISET

C
CASPAK
TRILOGIA 2

T. Ron-21

Ajan unohtamat
ihmiset

Edgar Rice Burroughs

Ajan unohtamat ihmiset

suomennos Reijo Valta

Kustantamo Helmivyö

Turku 2021

Kustantamo Helmivyö

ISBN 978-952-7211-79-3

Valmistaja: BoD, Norderstedt 2021

1

On pakko myöntää, vaikka matkustin pitkän matkan ojentaakseni Bowen Tylerin käsikirjoituksen hänen isälleen, olin yhä hieman skeptinen sen todenmukaisuuden suhteen. En voinut olla muistamatta, että monia vuosia sitten Bowen oli ollut yliopistonsa yksi pahamaineisimmista pilailijoista. Totuus oli, että istuessani Tylereiden kirjastossa Santa Monicassa aloin tuntea itseni hieman typeräksi ja toivoin lähettäneeni käsikirjoituksen postissa, enkä olisi lähtenyt tuomaan sitä henkilökohtaisesti, koska, täytyy tunnustaa, en pidä naurunalaiseksi joutumisesta. Minulla on hyvin kehittynyt huumorintaju – silloin kun vitsi ei kohdistu minuun.

Herra Tyler vanhempaa odotettiin palaavaksi

lähes tunneittain. Viimeinen linjalaiva Honolulusta oli tuonut tietoja hänen jahtinsa *Toreadorin* purjehtimisesta, mutta alus oli nyt 24 tuntia myöhässä. Herra Tylerin sihteeri, joka oli jätetty kotiin, vakuutti minulle, että *Toreador* oli matkalla suunnitellusti, koska hän hyvin tunsu työnantajansa ja mikään Jumalan lyhyttä oikkua enempää ei olisi voinut estää Tyleria toimimasta suunnitelmiensa mukaan. Myös minä tiesin, että *Toreadorin* langaton lähetinlaite oli sinetöity, ja sitä sai käyttää ainoastaan välittömässä vaarassa. Niinpä emme voineet tehdä mitään muuta kuin odottaa, ja me odotimme.

Keskustelimme käsikirjoituksesta ja teimme uskaliaita johtopäätöksiä siinä kuvatuista oudoista tapahtumista. Sen linjalaivan upottaminen, jolla Bowen J. Tyler nuorempi oli ollut matkalla Ranskaan liittyäkseen amerikkalaisiin ambulanssijoukkoihin, oli hyvin tunnettu tosiasia, ja saadakseni tarkemman varmuuden, olin sähköttänyt omistajan New Yorkin konttoriin varmistaakseni, että neiti La Rue oli ollut mainittu matkustajaluettelossa. Häntä ei myöskään, kuten ei Bowenia, ollut mainittu uppoa-

misesta selvinneiden luettelossa. Kummankaan ruumista ei oltu löydetty.

Heidän pelastautumisensa englantilaiselle hinaajalle oli hyvin mahdollista, hinaajan miehistölle vihollisen U-33:n kaappaaminen ei ollut täysin mahdoton ajatus, ja heidän seikkailunsa päämäärättömässä risteilyssä, jota kavala ja petollinen Benson pidensi aina kauas eteläisen Tyynenmeren vesille saakka, tuntuivat myrkytettyine vesiastioineen välillä olevan mielikuvituksen tuotetta, mutta kuitenkin yksittäisinä tapahtumina kerrottuina riittävän loogisilta.

Capronaa on aina pidetty enemmän tai vähemmän myyttisenä mantereena, vaikka 1700-luvulla arvossa pidetty navigaattori sen onkin kuvailut. Bowenin kertomus sai sen tuntumaan hyvin todelliselta, vaikka sen ja meidän välillä oli tuhansia kilometrejä mittaamatonta merta. Kyllä, kertomus sai meidät esittämään kysymyksiä. Olimme samaa mieltä siitä, että se oli mitä epätodennäköisin, mutta kumpikaan meistä ei voinut sanoa mikä osa siitä oli mahdotonta. Caspakin oudot eläimet ja kasvit olivat mahdollisia kostean ja kuumen tulivuorikraatterin

olosuhteissa kuten mesotsooisella aikakaudella lähes samankaltaisissa olosuhteissa oli ollut koko maailman laajuisesti. Sihteeri oli kuullut Capronista ja hänen löydöistään, mutta myönsi ettei koskaan ollut arvioinut niiden merkitystä suuntaan tai toiseen. Olimme samaa mieltä siitä, että vaikeimmin selitettävä asia nuorten ihmisten poissaolo niiden heimojen keskuudessa, joiden kanssa Tyler oli ollut tekemisissä. Tämä oli yksi käsikirjoituksen yhteensovittamattomista ristiriidoista. Aikuisten maailma! Se oli mahdotonta.

Pohdimme Bradleyn ja hänen englantilaisten merimiestensä mahdollista kohtaloa. Tyler oli löytänyt kaksi heille kuuluvaa hautaa, kuinkahan monta muuta oli menehtynyt! Ja neiti La Rue – pystyikö nuori nainen selviämään pitkään Caspakin kauhuissa jouduttuaan erilleen omistaan? Sihteeri mietti, josko Nobs oli edelleen hänen kanssaan, ja sitten me molemmat hymyilimme tämän faktan hyväksymiselle koko hämmästyttävässä tarinassa.

”Taidan olla hölmö”, huomioi sihteeri. ”Mutta tuhat tulimmaista, en voi olla uskomatta sitä, ja voin nähdä tytön suuri terrieri suojanaan uhmaamassa

miljoonien vuosien takaisia kauhuja. Voin nähdä koko maiseman sieluni silmillä: apinamaiset grimaldinihmiset värjöttelemässä likaisissa luolissaan, valtavat lentoliskot liitelemässä raskaassa ilmassa lepakkomaisilla siivillään, mahtavat dinosaurukset liikuttamassa kömpelöitä ruumiitaan saniaismetsien tummissa varjoissa – lohikäärmeet, joita me pidimme myyttisinä olentoina, kunnes tiede opetti niiden olevan muistumia ensimmäisten ihmisten ajoilta, isältä pojalle periytynyttä tietoa laskemattomien aikojen takaa ihmiskunnan syntyhämaristä.”

”Se on ällistyttävää – jos se on totta”, vastasin. ”Ja sen ajattelemisen, että he mahdollisesti ovat edelleen siellä, Tyler ja neiti La Rue, pelottavien vaarojen ympäröiminä, ja ehkä Bradley edelleen elää ja osa hänen joukostaan! En voi olla toivomatta koko ajan, että Bowen, tyttö ja muut löytävät toisensa. Viimeinen Bowenin tieto muista oli se, että heitä oli kuusi jäljellä: perämies Bradley, koneenhoitaja Olson, Wilson, Whitely, Brady ja Sinclair. Heillä voisi olla jotakin toivoa selviytyä, jos he voisivat yhdistää voimansa, mutta yksittäin – pelkäänpä etteivät he voi pärjätä pitkään.”

"Jos he olisivat voineet estää saksalaisia vankeja kaappaamasta U-33:a! Bowenilla olisi pitänyt olla parempi harkinta kuin luottaa heihin kaikkiin. Von Schoenvorts on luultavimmin selvinnyt turvalisesti takaisin Kieliin ja tepastelee Rautaristi rinnassaan juuri tällä hetkellä. Löytämänsä runsaan öljyvaraston, veden ja viemiensä elintarpeiden kanssa ei ole mitään syytä epäillä, etteivätkö he olisi päässeet vedenalaisen tunnelin kautta pois Caspakin kalliomuurien ulkopuolelle."

"En pidä siitä", sanoi sihteeri. "Mutta joskus tapahtuu sellaista mistä ei pidä."

"Niin", murisin, "ja en minäkään olisi suonut sellaista tapahtuvan." Ja juuri silloin puhelin soi.

Sihteeri vastasi, ja kun katselin häntä, näin hänen leukansa lokahtavan ja kasvojen muuttuvan valkeiksi. "Hyvä Jumala!" hän huusi laskeutessaan luuria paikalleen. "Se ei voi olla totta!"

"Mikä?" kysyin.

"Herra Tyler on kuollut", hän vastasi voipuneella äänellä. "Hän kuoli merellä, äkillisesti, eilen."

Seuraavat kymmenen päivää täyttivät herra Bowen J. Tyler vanhemman hautajaisjärjestelyt ja

Bowen J. Tylerin isän henkilökohtainen sihteeri Thomas Billings kokosi etsintäpartion selvittämään outoon maailmaan kadonneen poikansa kohtaloa. Partio pääseeikin ajan unohtamalle mantereelle, mutta retkikunnan johtajan Billingsin ajattelemattomuus johdattaa hänet eroon muusta joukosta. Kummallisen Caspakin päivät ja yöt olivat vaarallisia lukemattomine petoineen ja liskoineen.

Tarzanista ja Mars-kirjoista tuttu Edgar Rice Burroughs loi oudon esihistoriallisen Caspakin maailman, jonne hän sijoitti kolme teostaan. *Ajan unohtamat ihmiset* (1918) on näistä toinen. Uusi suomennos on Reijo Vallan tekemä.

ykl 84.2

Kannen kuva Timo Ronkainen
ISBN 978-952-7211-79-3

